

ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ»

ПЕРШИЙ СЕМЕСТР 2023 – 2024 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Модуль 1.

Антична та давньосхідна моделі стародавнього права. Ранньофеодальна і станово-представницька держава і право України.

Тема лекції «Становлення державності у східних слов'ян. Держава і право Русі княжої доби (друга половина IX - початок XIV століть)».

Семінарське заняття № 1. Державна організація та основні риси права Русі (4 години)

1. Особливості формування держави і права в Україні періоду середньовіччя.

2. Правове становище окремих суспільних верств населення Русі:

а) військова та поземельна знать;

б) горожани;

в) селяни;

г) холопи.

3. Органи центральної влади, місцевого управління та самоврядування Русі:

а) великокняжа влада;

б) князівські з'їзди (снєми);

в) боярська рада;

г) віче;

г) десяцька та двірцево-вотчинна системи місцевого управління, удільні князі – намісники.

д) сільська громада (верв).

4. Судоустрій княжої доби.

*** * ***

5. Характеристика джерел права:

а) звичаєве право;

б) внутрішні та зовнішні політичні угоди руських князів;

в) князівське законодавство (устава, уроки та грамоти);

г) рецепція візантійського права;

д) загальні та місцеві церковні устава;

6. Збірники законодавства.
7. Основні риси цивільного права:
 - а) право володіння та власності;
 - б) право зобов'язань (основні види договорів і деліктів, поняття банкрутства);
 - в) сімейно-шлюбне, опікунське та спадкове право.
8. Загальні риси кримінального,(карного) права:
 - а) поняття і види злочинів;
 - б) мета і система покарань;
9. Характерні атрибути судового процесу:
 - а) види процесуального слідства;
 - б) судові докази;
 - в) підстави оскарження вироків і рішень та їх виконання.
10. Особливості державного апарату та правової системи Галицько-Волинського князівства.

Завдання для самостійної роботи: Руська правда – збірник ранньофеодального права Русі, її структура, зміст та історичне значення.

Спеціальна література

1. Білецький Л. Руська правда й історія її тексту. За редакцією Ю. Книша – Вінніпег: Українська Вільна Академія Наук в Канаді, 1993. 166 с.
2. Бойко І. Історія правового регулювання цивільних, кримінальних та процесуальних відносин в Україні (IX–XX ст.): навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 904 с.
3. Василевич М.В. Становлення судової влади в Київській Русі. Право та управління. 2011. № 1. С. 32-36.
4. Гуз А.М. Історія держави і права України. Джерела права періоду Київської Русі: навчальний посібник. Упорядкування і наукові коментарі А.М. Гуз. К.: КНТ, 2007. 72 с.
5. Заруба В.М. Держава і право Київської та Галицько-Волинської Русі (кінець VIII ст. – початок XIV ст.): Навчальний посібник. К.: Істина 2007. 128 с.
6. Крип'якевич І. Галицько-волинське князівство. 2-ге видання зі змінами та доповненнями. Львів: Вид. Львівського ун-ту, 1999. 221 с.
7. Кульчицький В., Тищик Б., Бойко І. Галицько-Волинська держава (1099 - 1349): монографія. Львів: Бібльос, 2006. 280 с.
8. Лашенко Р. Лекції по історії українського права. Княжа доба. Прага: Наклад Українського університету в Празі, 1923. 149 с.
9. Падох Я. Суди й судовий процес старої України // Записки Наукового Товариства ім. Шевченка. Том 209. - Історично-Філософічна Секція: Правнична комісія. Ч. 5. Нью-Йорк-Париж-Сідней-Торонто-Львів: Просвіта, 1990. 125 с.
10. Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології. Монографія. К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. 336 с

11. Ромінський Є.В. Судова влада Давньої Русі княжої доби (кінець IX середина XIV ст.). Судова влада в Україні: історичні витоки, закономірності, особливості розвитку / за ред. І. Б. Усенка. Київ : Наук. думка, 2014. 504 с

12. Чубатий М. Огляд історії українського права. Мюнхен; Київ: Ноосфера, 1994. 180 с.

13. Хрестоматія з історії держави і права України : у 2 т : навч. посіб. для студ. юрид. спеціальностей вищ. закл. освіти. Акад. прав. наук України, Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого ; за ред. В. Д. Гончаренка ; [уклад.: В. Д. Гончаренко, А. Й. Рогожин, О. Д. Святоцький]. Вид. друге, переробл. і допов. – К. : Ін Юре, 2000. Т. 1 : З найдавніших часів до початку XX ст. 472 с.

14. Юшков С.В. Нариси з історії виникнення і початкового розвитку феодалізму в Київській Русі. АН України, Ін-т історії України, Археограф. комісія. Відп. ред. В. А. Смолій. К.: Наукова думка, 1992. 392 с.

15. Ясинский М.Н. Внешняя история русского права. Киев: Типография Императорского университета св. Владимира. Типография Н.Т. Корчак-Новицкого 1898. 162 с.

Телефон викладача для консультацій з поточних конкретних питань під час опрацювання тем лекцій і семінарів та підготовки до іспитів, які

відбудуться згідно навчального плану - 098 305 87 25.

Дзвонити студентам кожної робочої середи з 16-00 до 17--30.

Слідкуйте за можливими змінами у навчальному процесі.